

Η ΑΛΗΘΙΝΗ ΕΞΥΠΝΑΔΑ (Ματθ. 6, 14-21)

†ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΝΙΚΟΠΟΛΕΩΣ ΜΕΛΕΤΙΟΥ

(Διασκευή ομιλίας στην Ανέζα, στις 9/3/2003)

Πως φυραίνει το μυαλό;

Συνεχώς βλέπουμε μπροστά μας πρόσωπα και γεγονότα. Εικόνες από τη ζωή και την ιστορία. Όλα αυτά τα βλέπουμε, τα ακούμε, τα φανταζόμαστε. Όμως δεν τα κατανοούμε πάντοτε σωστά. Είναι κάποια εποχή που δεν καταλαβαίνουμε τίποτα. Αλλά με το πέρασμα του χρόνου, με το ωριμότητα που έρχεται από την πείρα και την ηλικία, αρχίζουμε να τα κατανοούμε καλύτερα.

Σήμερα Κυριακή της Τυρινής, έχουμε μπροστά μας μία εικόνα που καλούμεθα να την καταλάβουμε και να την εκτιμήσουμε σωστά. Ποιά είναι αυτή η εικόνα; Μια ημέρα στον Παράδεισο ο Αδάμ και η Εύα, δεν αξιολόγησαν σωστά κάτι που άκουσαν, μια λάθος συμβουλή και έφαγαν τον απαγορευμένο καρπό. Και υπέστηκαν οι ίδιοι και οι απόγονοί τους, όλοι εμείς, τις συνέπειες εκείνης της πράξης. Γιατί; Γιατί δεν σκέφτηκαν καλά τι έκαναν και δεν εκτίμησαν σωστά τι θα γινόταν μετά.

Λέγει ο Θεόδωρος Ντοστογιέφσκυ: «Αν ο άνθρωπος την στιγμή που θέλει και προσπαθεί να κάνει κάτι, αφήσει τον εαυτό του και γοητευθεί από αυτό που θέλει να κάμει, παθαίνει μία «φύρα» στη βούλησή του και στη νοημοσύνη του».

Να έχεις λίγο τυρί αδελφέ μου και να πάθει φύρα, μικρό το κακό.

Αλλά να πάθει φύρα η βούληση και η νοημοσύνη είναι μεγάλο κακό. Και ακόμα πιο μεγάλο κακό είναι αυτό που συνεχίζει και λέει ο Ντοστογιέφσκυ: «Και τότε ο άνθρωπος ξεπέφτει σε μυαλά παιδιακίστικα». Δηλαδή δεν σκέφτεται καθόλου σωστά.

Και το χειρότερο είναι ότι παθαίνουμε αυτή την φύρα, τότε που χρειαζόμαστε να έχουμε νοημοσύνη, εξυπνάδα, μάτια ανοιχτά, τόλμη και βούληση όσο ποτέ άλλοτε. Γιατί είναι κάποιες στιγμές που λανθασμένες αποφάσεις κυριολεκτικά μας καταστρέφουν.

Πόσο θα θέλαμε, να μην πάθει ποτέ το μυαλό μας και η βούλησή μας «φύρα»,

ώστε να μην κινδυνεύουμε να ενεργούμε λάθος. Εις βάρος της ζωής μας, εις βάρος της προκοπής μας, εις βάρος της ψυχής μας;

Τι χειρότερο θα μπορούσε να πάθει ένας άνθρωπος;

Τα θυμόμαστε αυτά, επειδή είναι η παραμονή της Σαρακοστής και καλούμεθα από την Εκκλησία και από τον Χριστό να καταλάβουμε μερικά πράγματα που αφορούν την ψυχή μας, πιο βαθεία. Γιατί η φύρα στο μυαλό είναι φοβερό πράγμα, μια και από εκεί εξαρτάται η ζωή και η πορεία μας.

Το χρυσό τσεκούρι

Κάποια φορά ένας άνθρωπος έκοβε ξύλα δίπλα σ' ένα ποτάμι. Ξαφνικά βγήκε το τσεκούρι του από το παλούκι και έπεσε στο ποτάμι. Εκείνος άρχισε να κλαίει. Πέρασε ένας και τον ρωτά:

-Γιατί κλαις;

-Έχασα το τσεκούρι μου, έπεσε στο ποτάμι.

-Έννοια σου, θα το βγάλω εγώ.

Βούτηξε στο νερό, βγήκε και του παρουσιάζει ένα τσεκούρι χρυσό.

-Πάρτο το τσεκούρι σου, του λέει.

Το μάτι του γυάλισε, γιατί κατάλαβε ότι είναι χρυσό, αλλά επειδή ήταν τίμιος άνθρωπος είπε:

-Δεν είναι δικό μου.

-Τότε, ας βουτήξω πάλι μήπως και το βρω.

-Βουτάει πάλι και του βγάζει ένα άλλο τσεκούρι, ασημένιο. Του το δείχνει και του λέει:

-Πάρ' το τσεκούρι σου. Αυτό δεν είναι;

-Όχι. Δεν είναι αυτό το τσεκούρι μου.

-Τότε περίμενε λιγάκι, θα κάνω και τρίτη βουτιά.

Βούτηξε και έβγαλε ένα σιδερένιο τσεκούρι.

-Τούτο είναι;

-Ναι. Αυτό είναι το δικό μου.

Και εκείνος του λέγει:

-Πάρε και το χρυσό, πάρε και το ασημένιο, σου τα χαρίζω εγώ.

Η ιστορία λέει, πως αυτός που βουτούσε ήταν άγγελος σταλμένος από τον Θεό.

Τα έμαθε αυτά και ένας άλλος και σκέφτηκε: «Ευκαιρία να κερδίσω ένα χρυσό τσεκούρι».

Πήγε στο ποτάμι, πέταξε το τσεκούρι του στο νερό και άρχισε να «κλαίει». Ξαναπάει ο άγγελος και τον ρωτά:

-Γιατί κλαις;

-Μούπεσε το τσεκούρι, στο ποτάμι.

-Μη στενοχωριέσαι. Θα βουτήξω και θα στο βρω.

Βούτηξε και έφερε ένα χρυσό τσεκούρι.

-Αυτό είναι;

-Ναι, αυτό είναι!

-Ένα λεπτό, του λέει ο άγγελος. Για πες μου, τι γράφει επάνω;

Εκείνος έμεινε άφωνος

-Δεν ντρέπεσαι λιγάκι απατεώνα, του λέει. Γεια σου και βρες το τσεκούρι σου μόνος σου.

Τι είχε πάθει ο άνθρωπος αυτός; Έλαμψε το χρυσάφι στα μάτια του και έπαθε «φύρα» στο μυαλό του και στη βούλησή του. Ξέχασε ποιό είναι το σωστό, για τον εαυτό του, για την ψυχή του. Και θέλησε να πάρει το χρυσάφι, που θα τον εξυπηρετούσε εδώ, με τα ψέματα και άδικα.

Τι γυαλιά φοράς;

Ας θυμηθούμε μια άλλη ιστορία. Συζητούσαν δυό φίλοι για την υποχρέωση που έχουμε να κάνουμε το σωστό και για το πώς πρέπει να ενεργεί ο άνθρωπος ώστε να μην παθαίνει «φύρα».

Ο ένας δεν εννοούσε να τα καταλάβει. Του λέει ο άλλος:

-Κοίταξε έξω από το παράθυρο. Τι γίνεται στο δρόμο;

-Περνάει μια φτωχούλα, κρατώντας ένα παιδάκι από το χέρι.

-Και εσύ τι αισθάνεσαι;

-Συμπόνια.

-Α, μάλιστα. Για έλα εδώ. Κοίταξε μέσα από κείνο το άλλο «τζάμι». Και τον έβαλε μπροστά σ' ένα καθρέφτη.

Κοίταξε και φυσικά είδε μόνο τη φάτσα του. Του λέει ο πρώτος:

-Τζάμι το ένα, τζάμι και το άλλο. Γιατί στο ένα βλέπεις την πραγματικότητα, ενώ στο άλλο βλέπεις μόνο τον εαυτό σου;

Είδες την πραγματικότητα, την κατάλαβες σωστά και αισθάνθηκες εκείνο που έπρεπε -συμπόνια στη φτωχή- επειδή το τζάμι στο παράθυρο δεν ήταν καλυμμένο με ασήμι.

Και την εικόνα που είδες στον καθρέφτη, γιατί την είδες; Επειδή από πίσω είναι λίγο ασήμι. Εκείνο το ασήμι σε έκανε να ξαναγυρίσεις στον εαυτό σου. Και πώς να ξαναγυρίσεις; Με τις επιθυμίες σου και με την γοητεία που υφίστασαι όταν σκέπτεσαι τι θα λαχταρούσες από τη ζωή.

Θέλεις να βλέπεις σωστά τον εαυτό σου; Πάψε να τον βλέπεις ψεύτικα. Στον καθρέφτη. Και δες τον μέσα στην πραγματικότητα της ζωής. Όπως βλέπεις από το παράθυρο ξεκάθαρα τους άλλους και εκείνους που δυστυχούν και εκείνους που πορεύονται καλά. Και φρόντισε να περπατήσεις καλά, για να φτάσεις εκεί που πρέπει.

Η αληθινή εξυπνάδα

Είπαμε, ότι σήμερα θυμόμαστε το λάθος του Αδάμ που δεν σκέφτηκε ότι το θέλημα του Θεού είναι κάτι το σπουδαιότερο από μια μπουκιά που θα έβαζε στο στόμα του. Και πήρε και έφαγε παρά την εντολή. Γιατί έφαγε;

Το επαναλαμβάνουμε: Γιατί έπαθε «φύρα» στο μυαλό και στη βούληση. Το μυαλό έκρινε άσχημα και η βούληση γοητεύτηκε. Και ξέχασε την αλήθεια, τον Θεό και την αιώνια ζωή.

Από αύριο, αρχίζει η Σαρακοστή. Πόσοι θα πάθουν φύρα στο μυαλό και θα πουν: «Τι σημαίνει Σαρακοστή; Τι σημαίνει Τετάρτη και Παρασκευή; Τι σημαίνει ότι ο Χριστός σταυρώθηκε την Παρασκευή; Και γιατί πρέπει εγώ να νηστεύω επειδή ο Χριστός σταυρώθηκε;»

Όταν ο άνθρωπος παθαίνει «φύρα» στο μυαλό, νομίζει πως κάνει εξυπνάδες. Αλλά στην πραγματικότητα το μυαλό του έχει ξεπέσει και έχει καταντήσει παιδιάστικο. Έτσι την παθαίνουμε όλοι, όταν κυνηγάμε κάποιες πράξεις ντροπής και της αισχύνης που τις λέμε πρόοδο. Όταν εμπαίζουμε την αξία της τιμιότητας και προτιμούμε το εύκολο κέρδος. Όταν για να φανούμε δυνατοί δεν διστάζουμε να βρίζουμε και να περιφρονούμε τους άλλους. Όταν κάνουμε τόσες άλλες αμαρτίες.

Και ακόμη πιο πολύ παθαίνουμε «φύρα», όταν την Κυριακή το πρωί προτιμάμε να κοιμηθούμε ένα ημίωρο περισσότερο, παρά να πάμε στην Εκκλησία, να τιμήσουμε τον Θεό και να δούμε εκεί την ωραιότερη και την πιο διδακτική εικόνα που υπάρχει στον κόσμο. Την εικόνα του Χριστού πρώτα. Έπειτα τις εικόνες των αληθινών ανθρώπων, των αγίων, που περπάτησαν σωστά και έφτασαν στην αιώνια ζωή.

Αυτή είναι η σωστή κρίση, η σωστή εξυπνάδα. Έτσι σκέπτεται όποιος θέλει την συγκεκριμένη στιγμή της ζωής του να ενεργεί σωστά, με τα μάτια ανοιχτά. Γιατί το μεγαλύτερο συμφέρον του ανθρώπου δεν είναι να φάει, δεν είναι να πιεί, δεν είναι να καλοντυθεί, δεν είναι να κερδίσει μερικά πράγματα. Το αληθινό συμφέρον είναι να βρεθεί στην αιώνια ζωή.

Είπε ο Χριστός: «Τι θα ωφελήσει τον άνθρωπο αν κερδίσει τον κόσμο όλο και χάσει την ψυχή του; Τι θα τον ωφελήσει αυτό; Τίποτα». Ζημία είχε. Και όλη η εξυπνάδα που έδειχνε στη ζωή του, τι ήταν; «Φύρα» ήταν. Έλλειψη νοημοσύνης. Όχι αληθινή εξυπνάδα.

Γι' αυτό σήμερα, μία μέρα πριν την Σαρακοστή, μας καλεί ο Χριστός σε πνευματικό αγώνα. Μας καλούν και οι άγιοι Πατέρες, που νήστευαν από μικρά παιδιά. Μας λένε, το μυαλό που μας έδωσε ο Θεός, την βούληση που μας έδωσε και την τόλμη που μας έδωσε, να τα χρησιμοποιούμε και για την εδώ

ζωή μας δίκαια και σωστά. Έξω από αμαρτίες και παλιανθρωπιές. Αλλά μας τονίζουν ότι πρέπει πάνω απ' όλα, όλη μας την δραστηριότητα να την αξιοποιούμε για την αιώνια ζωή.

Η αιώνια ζωή έχει πρώτο βήμα και θεμέλιο, την αγάπη στο Θεό και την αγάπη στα παιδιά του Θεού.

Αγάπη τι σημαίνει; Είμαι πρόθυμος να δώσω. Όχι να πάρω. Είμαι πρόθυμος να τιμήσω. Όχι να ζητήσω τιμή. Είμαι πρόθυμος να βοηθήσω, να στηρίξω, όχι μόνο να ζητώ από τους άλλους στηριγμό.

Την αληθινή αγάπη μας την δίδαξε ο Κύριός μας ο Ιησούς Χριστός με το να σταυρωθεί για μας. Με αυτή την αγάπη του Χριστού να στεκόμαστε κοντά στους αδελφούς μας. Αμήν.-